

ZNANSTVENA OTKRIĆA HISTORIČARA OŠTRIĆA
 U NOVINSKOM ČLANKU O OGULINSKOM PROCESU
 JOSIPU BROZU

Ako već historičar podvrgava znanstvenoj analizi tekst iz novina, prigodno pisani članak, što nije imao, niti ima ikakve naučne pretenzije, već je samo objašnjenje stotinama tisuća čitalaca Titova života i rada, onda je trebalo da taj historičar ili nešto, u napisanom, ispravi ili kaže nešto novo, važno.

Vlado Oštrić u svom tekstu »Nepotrebna 'otkrića' o ogulinskom procesu Josipa Broza« — u povodu našeg članka objavljenog u *Vjesniku* 17. rujna 1975. godine — ne čini ni jedno ni drugo. On ne polemizira s našim tekstom, nego, očito, s autorima, ali njegov nesnošljiv odnos prema autorima nas ne zanima, no čudi nas da nije zanimao urednike *Časopisa za svremenu povijest* koji su to objavili. Kad se to već dogodilo, dužni smo radi vaših čitalaca objasniti Oštrićeva neshvaćanja.

Prvo: Oštrić, čini se, nije nikad surađivao s dnevnim listovima i ne zna da opremu teksta, naslov, nadnaslov i podnaslov daju redaktori, a ne autori. Tako se i moglo dogoditi da u podnaslovu našega članka »Nepoznati dokumenti o prvom suđenju Josipu Brozu«, objavljenom s nadnaslovom »Prvi put u širokoj javnosti«, iziđe i podnaslov: »Smatralo se da su uništenjem arhiva ogulinskog okružnog suda uništeni i svi akti o suđenju Josipu Brozu. Međutim, suradnici 'Vjesnika' pronašli su u arhivu Stola sedmorice u Zagrebu dragocjene dokumente s tog suđenja.« Oštrić kaže da to nisu otkrića, »jer su dokumenti o kojima je riječ već bili i otkriveni u arhivu i stručno objavljeni u javnosti pristupačnoj knjižici, još prije 8 godina. Proučavao ih je i objavio Mihael Sobolevski, tada radnik Zavičajnog muzeja u Ogulinu«. Kao da mi to ne kažemo, spominjući one koji su najviše učinili da ogulinski proces bude osvjetljen! Ta zar nismo, spominjući najprije Dedijera, napisali da je Sobolevski prikupio od Dedijera »kompletniji dokumentarij, i on je više nego itko osvjetlio ogulinski proces Josipu Brozu«, što, jasno, znači: više nego i mi, jer mi nismo ni pisali znanstveni rad, nego novinski članak u kojem »prvi put u širokoj javnosti« iznosimo dokumente o tome procesu, tvrdeći na dva mjesta da je za njihovo objelodanje zaslužan Sobolevski. Drugo: pišući naš članak (ponavljamo: ne znanstveni rad, nego prigodni, reporterski tekst!), nismo se služili spomenutom brošurou M. Sobolevskog. Imali smo pri ruci njegov rad objavljen u zborniku »Radnički pokret Hrvatskog primorja, Gorskog kotara i Istre 1919—1941«,¹ ali smo zato imali i ovjerene prepise dokumenata ogulinskog procesa iz Arhiva Gradskog komiteta SKH Zagreb.

¹ *Mihael Sobolevski*. Ogulinski proces 1927. Josipu Brozu i grupi komunista i simpatizera KPJ iz Hrvatskog primorja. Zbornik I. »Radnički pokret Hrvatskog primorja — Gorskog kotara i Istre 1919—1941.«, Rijeka 1970.

Treće: Oštrić piše kako smo netočno citirali dokumente, pa navodi više imena i više pogrešno napisanih riječi. Šaljemo uredniku fotokopije tih dokumenata, zapravo stručno ovjerene prepise, pa će vidjeti da smo doslovno citirali i imena i pojmove.

Četvrto: Oštrić piše da u našem članku »ima površnog rada i senzacionalizma«. Za dokaz uzima naš navod da je u policijskoj istrazi Josipa Broza »provalio« Ivan Dujmić. Mi smo to ustvrdili citirajući Dujmićevu izjavu u istrazi. Oštrić, međutim, ima o tome svoju znanstvenu teoriju. Prigovara nam: »Da su dobro pročitali što piše Sobolevski, vidjeli bi da je do otkrića organizacije u Hrvatskom primorju, a tek nakon toga i hapšenja J. Broza, došlo zbog toga što su konfidenti prijavili policiji da se u Kraljevici primjećuje rad komunista i javili joj tko se bavi takvim komunističkim radom, itd.« Sobolevski u svom radu »Ogulinški proces Josipu Brozu 1927«² (»u javnosti pristupačnoj knjižici«, kako kaže Oštrić) zaista spominje konfidente, kad govori o provali partijske organizacije u Kraljevici: kaže to pozivajući se na sjećanja Filipa Pavešića i na Izvještaj Ministarstva unutrašnjih dela Kraljevine SHS (Odeljenje za zaštitu države) u Beogradu od 21. VII 1927. upućen velikom županu Primorsko-krajiške oblasti u Karlovcu. Ali u tom izvještaju jasno se kaže da je policija »povjerljivim putem« saznala da komunističke ideje propagiraju u Kraljevici Rade Čeler, Vjekoslav Franović, Filip Pavešić, Ivan Pravdica, Ivan Dujmić i Lovro Juretić, a tu Josip Broz nije spomenut. Sobolevski, na kojeg se Oštrić poziva — tvrdeći da smo površni senzacionalisti — precizno piše: »Nedvojbeno je, da je do hapšenja Josipa Broza u Zagrebu došlo na temelju izjave Ivana Dujmića žandarmerijskoj patroli [...]«³

Peto: Suglasni smo da »novinske članke valja zasnivati na poznavanju relevantne povijesne literature, a ne na izmišljanju senzacija«, kao što piše Oštrić. Tako smo i postupili, što se vidi i po tome što u našem reporterskom zapisu nema ni jedne greške, ni jednog neispravnog navoda. To više čude prigovori, da ne kažemo zlogovori, znanstvenika Vlade Oštrića, koji ne polemizira s činjenicama iz našeg članka, ni protiv naših (iz dokumenata i po Sobolevskom uzetih) činjenica, nego s autorima, kao da je zlo u široj javnosti pisati ono što je povijesna nauka otkrila.

*Dr Ivan Očak,
Jovo Popović*

² *Mihael Sobolevski*. Ogulinški proces Josipu Brozu 1927, Ogulin 1968, str. 11.

³ Isto, str. 14.